

УДК 338.43.01/02: 334.012.82: 316.42

Фактор партнерства в аграрному реформуванні / Юшин С.О. // Економіка АПК. – 2015. – № 4. – С. 12.

Встановлено, що реформування національної економіки, а передусім реформування її аграрного сектора, є визначальною передумовою національної безпеки держави та її продовольчої складової. Нині визнано, що важливою умовою реалізації програм реформування аграрного сектора є державно-приватне партнерство. Перші кроки у запровадженні механізмів державно-приватного партнерства в економіку України вже зроблені, але вони поки що практично не торкнулися аграрного сектора. Непомітним також є загальний вплив державно-приватного партнерства на вітчизняні процеси господарювання. Аналіз показує, що фундаментом партнерських відносин у розвинутих країнах світу є відносини на рівні людина-людина. Реальність державно-приватного партнерства у провідних розвинутих країнах світу така, що формально таке партнерство здійснюється між державними органами та приватними корпораціями, а неформально – між конкретними фізичними особами – представниками державних органів і корпорацій. Наступні кроки формування механізмів державно-приватного партнерства в Україні повинні враховувати, по-перше, внутрішню диференціацію учасників партнерства (від людини до держави), по-друге, прискорення процесів глобалізації, які суттєво змінюють повноваження (юрисдикцію) кожного учасника. Не менш важливим у формуванні механізмів державно-приватного партнерства є врахування того психологічного національного ландшафту, де планується реалізація цих механізмів (проблема індивідуалізму і колективізму), а також часовий період, за який реально ці механізми можуть досягти досконалості (при нейтралізації усіх потенційно шкідливих наслідків від їх запровадження). Бібліогр.: 53.

Ключові слова: аграрно-промисловий комплекс, аграрний потенціал, агрохолдинги, державно-приватне партнерство, деформації у землеробстві, земельні паї, оренда землі, соціоекономічна система, структурні перекося, цінова кон'юнктура.

УДК 338.43.01/02: 334.012.82: 316.42

Фактор партнерства в аграрном реформировании / Юшин С.А. // Экономика АПК. – 2015. – № 4. – С. 12.

Установлено, что реформирование национальной экономики, а в первую очередь реформирование ее аграрного сектора, является определяющей предпосылкой национальной безопасности государства и ее продовольственной составляющей. В настоящее время признано, что важным условием реализации программ реформирования аграрного сектора является государственно-частное партнерство. Первые шаги по внедрению механизмов государственно-частного партнерства в экономику Украины уже сделаны, но они пока еще практически не коснулись аграрного сектора. Незаметно также общее влияние государственно-частного партнерства на отечественные процессы ведения хозяйства. Анализ показывает, что фундаментом партнерских отношений в развитых странах мира являются отношения на уровне человек-человек. Реальность государственно-частного партнерства в ведущих развитых странах мира такова, что формально данное партнерство осуществляется между государственными органами и частными корпорациями, а неформально – между конкретными физическими лицами – представителями государственных органов и корпораций. Следующие шаги формирования механизмов государственно-частного партнерства в Украине должны учитывать, во-первых, внутреннюю дифференциацию участников партнерства (от человека к государству), во-вторых, ускорение процессов глобализации, которые существенно изменяют полномочия (юрисдикцию) каждого участника. Не менее важным в формировании механизмов государственно-частного партнерства являются учет того психологического национального ландшафта, где планируется реализация этих механизмов (проблема индивидуализма и коллективизма), а также временной период, в течение которого реально эти механизмы могут достичь совершенства (при нейтрализации всех потенциально вредных последствий от их внедрения). Библиогр.: 53.

Ключевые слова: аграрно-промышленный комплекс, аграрный потенциал, агрохолдинги, государственно-частное партнерство, деформации в земледелии, земельные паи, аренда земли, социально-экономическая система, структурные перекосы, ценовая конъюнктура.

UDS 338.43.01/02: 334.012.82: 316.42

A factor of partnership in agrarian reformation / Yushyn S.A. // *Ekonomika APK.* – 2015. – № 4. – P. 12.

It is set that reformation of national economy, and above all things reformation of its agrarian sector, is determining pre-condition of national safety of the state and its food constituent. It is presently acknowledged that the important condition of realization of the programs of reformation of agrarian sector is state-private partnership. The first steps on introduction of mechanisms of state-private partnership in the economy of Ukraine are already done. But they so far practically did not touch an agrarian sector. Unnoticed so far general influence of state-private partnership on the domestic processes of business management. An analysis shows that foundation of partner relations in the developed countries of the world is the relations at the personal level. Reality of state-private partnership in the leading developed countries of the world is such that legally this partnership is carried out between public authorities and private corporations, yet in reality it is a partnership and cooperation between particular natural persons – representatives of public authorities and corporations.

Next steps of formation of mechanisms of state-private partnership must take into account in Ukraine such factors as internal differentiation of participants of partnership (from a man to the state) and acceleration of globalization processes, which substantially change plenary powers (jurisdiction) of every participant. For formation of mechanisms of state-private partnership, it is also crucial to consider the psychological national landscape of areas where realization of these mechanisms (problem of individualism and collectivism) is supposed to take place, as well as temporal period during which these mechanisms can be started should be planned (in case of neutralization of all potentially harmful consequences from their introduction). Refs.: 53.

Key words: agro-industrial complex, agrarian potential, agro holdings, state and private partnership and cooperation, agricultural deformations, land shares, land tenure, social and economic system, structural distortions, price climate.

ЕКОНОМІКА АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

ECONOMICS OF AGROINDUSTRIAL PRODUCTION

УДК 338.5.636.02.082

Економічне обґрунтування державної підтримки збереження генофонду локальних і зникаючих порід сільськогосподарських тварин / Гладій М.В., Шаран П.І., Полупан Ю.П., Кругляк О.В., Кругляк А.П. // *Економіка АПК.* – 2015. – № 4. – С. 23.

Обґрунтовано розмір бюджетної дотації на збереження генофонду локальних і зникаючих вітчизняних порід великої рогатої худоби молочних, молочно-м'ясних і м'ясних порід, свиней, овець, качок. Зокрема, витрати коштів на збереження нормативного (мінімального) поголів'я генофонду сільськогосподарських тварин визначено на основі відшкодування нормативної вартості кормів.

При обчисленні розміру фінансової підтримки збереження гамет плідників сільськогосподарських тварин враховані вартість їх придбання й зберігання. Розвиток швидкими темпами біотехнології, зокрема як клітинної та генетичної інженерії, зумовлюють підхід до місцевих нечисленних порід як носіїв унікальних генів, які в майбутньому можуть бути використані при створенні тварин-біофабрик, продуцентів біологічно активних речовин для задоволення соціальних потреб людства. Табл.: 4. Бібліогр.: 24.

Ключові слова: бюджетна дотація, збереження локальних і зникаючих порід, нормативне поголів'я, гамета плідників сільськогосподарських тварин, кріосховище.

УДК 338.5.636.02.082

Экономическое обоснование государственной поддержки сохранения генофонда локальных и исчезающих пород сельскохозяйственных животных / Гладий М.В., Шаран П.И., Полупан Ю.П., Кругляк О.В., Кругляк А.П. // Экономика АПК. – 2015. – № 4. – С. 23.

Обоснован размер бюджетной дотации на сохранение генофонда локальных и исчезающих отечественных пород крупного рогатого скота молочных, молочно-мясных и мясных пород, свиней, овец, уток. В частности, затраты средств на сохранение нормативного (минимального) поголовья генофонда сельскохозяйственных животных определены на основе возмещения нормативной стоимости кормов.

При исчислении размера финансовой поддержки сохранения гамет производителей сельскохозяйственных животных учтены стоимость их приобретения и хранения. Развитие быстрыми темпами биотехнологии, в частности как клеточной и геномной инженерии, обуславливает подход к местным немногочисленным породам как носителей уникальных генов, которые в будущем могут быть использованы при создании животных-биофабрик, продуцентов биологически активных веществ для удовлетворения социальных потребностей человечества. Табл.: 4. Библиогр.: 24.

Ключевые слова: бюджетная дотация, сохранение локальных и исчезающих пород, нормативное поголовье, гамета производителей сельскохозяйственных животных, криохранилище.

UDS 338.5.636.02.082

Selection and economic substantiation of budget subsidies' size for preserve the gene pool of local and endangered breeds of farm animals / Hladii M.V., Sharan P.I., Polupan J.P., Krugliak O.V., Krugliak A.P. // Ekonomika APK. – 2015. – № 4. – P. 23.

The size of budget subsidies for preservation of the gene pool of local endangered domestic breeds of dairy and beef cattle, pigs, sheep, horses and ducks has been substantiated. In particular, the cost for preservation of the regulatory (minimum) amount of livestock gene pool of farm animals was calculated on base of regulatory cost of feed.

In calculating the amount of financial support for the conservation of gametes of farm animals' sires into the cost of their preservation have been accounted. Fast development of biotechnologies, particularly gene and cell engineering, predetermine the approaches towards local breeds on the verge of extinction as to unique gene carriers that can be used for formation of animal bio farm that would produce bio-active substances in order to meet needs and demands of the mankind. Tabl.: 4. Refs.: 24.

Key words: budgetary subsidy, preservation of local and endangered breeds, regulatory livestock, gamete of farm animals' sires, cryo-bank.

УДК 338.3:631.53.01:633.63

До питання насінництва цукрових буряків / Фурса А.В. // Економіка АПК. – 2015. – № 4. – С. 27.

Висвітлено найважливіші теоретичні й практичні основи системи функціонування та еволюції вітчизняного ринку насінництва цукрових буряків. Досліджено основні проблеми, з якими стикається галузь. Встановлено, що на сучасному етапі замість триланкової функціонує дволанкова схема насінництва цукрових буряків. Проаналізовано кількість суб'єктів-заявників та сортів цукрових буряків селекції країн, внесених до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні за останні роки. Визначено, що питома вага українських гібридів цукрових буряків у реєстрі становить п'яту частину до загальної кількості, а країн ЄС – 70,1%. З'ясовано, що на вітчизняному ринку насіння цукрових буряків головну роль відіграють провідні фірми з ЄС – Німеччина, Бельгія, Франція. Запропоновано перейняти досвід провідних іноземних фірм у напрямі об'єднання в єдиній організаційній структурі селекції, вирощування, обробки елітного і фабричного насіння та його реалізації, створення оптимальних умов для виведення галузі насінництва цукрових буряків на траєкторію сталого розвитку. Табл.: 2. Рис.: 2. Бібліогр.: 17.

Ключові слова: насінництво цукрових буряків, гібрид, суб'єкти-заявники, Державний реєстр сортів рослин, економічна ефективність, конкурентоспроможність.

УДК 338.3:631.53.01:633.63

К вопросу семеноводства сахарной свеклы / Фурса А.В. // Экономика АПК. – 2015. – № 4. – С. 27.

Отражены важнейшие теоретические и практические основы системы функционирования и эволюции отечественного рынка семеноводства сахарной свеклы. Исследованы основные проблемы, с которыми сталкивается отрасль. Установлено, что на современном этапе вместо трехзвенной функционирует двухзвенная схема семеноводства сахарной свеклы. Проанализировано количество субъектов-заявителей и сортов сахарной свеклы селекции стран, внесенных в Государственный реестр сортов растений, пригодных для распространения в Украине за последние годы. Определено, что удельный вес украинских гибридов сахарной свеклы в реестре представляет пятую часть к общему количеству, а стран ЕС – 70,1%. Выяснено, что на отечественном рынке семян сахарной свеклы главную роль играют ведущие фирмы из ЕС – Германия, Бельгия, Франция. Предложено перенять опыт ведущих иностранных фирм в направлении объединения в единственной организационной структуре селекции, выращивания, обработки элитных и фабричных семян и его реализации, создание оптимальных условий для выведения отрасли семеноводства сахарной свеклы на траекторию устойчивого развития. Табл.: 2. Илл.: 2. Библиогр.: 17.

Ключевые слова: семеноводство сахарной свеклы, гибрид, субъекты-заявители, Государственный реестр сортов растений, экономическая эффективность, конкурентоспособность.

UDS 338.3:631.53.01:633.63

To the problem of sugar beet seed growing / Fursa A.V. // Ekonomika APK. – 2015. – № 4. – P. 27.

The major theoretical and practical issues of functioning and evolution of home market sugar beet seed growing system are presented. Principal problems in industry are studied. It is established that currently a two-level scheme of sugar beet seed growing is functioning instead of three-level one. The number of subjects-declarants and sugar beet varieties originated in countries entered the State Register of Varieties suitable for distribution in Ukraine in the last few years has been analysed. It was established that the Ukrainian sugar beet hybrids make up fifth part in the register while EU countries take share of 70.1%. It is found out that in the home market of sugar beet seeds a leading role is taken by the big companies from the EU such as Germany, Belgium, France. It is suggested to adopt the experience of leading foreign companies in integration of breeding, growing, treatment and realization of elite and factory seed, creation of optimal terms for the leading out industry of sugar beet seed growing to the trajectory of sustainable development. Tabl.: 2. Figs.: 2. Refs.: 17.

Key words: sugar beets seed growing, variety, hybrid, subjects-declarants, State Register of plant Varieties, economic efficiency, competitiveness.

УДК 330.52:005:338.1

Методологічні засади формування стратегії розвитку агропромислового виробництва на основі системного аналізу / Попрозман Н.В. // Економіка АПК. – 2015. – № 4. – С. 35.

Акцентується увага на аналізі агропромислового виробництва згідно із системним аналізом. У сучасних умовах адаптація до зовнішнього економічного середовища є головною запорукою ефективного функціонування АПВ. Розкрито зміст адаптації як властивості відкритих систем, яка є важливою в умовах стрибкоподібних і непередбачуваних змін зовнішнього середовища, розглянуто управління reactive та inactive (відповідно орієнтація на минуле й на теперішнє). Превентивний характер системи управління підприємством зумовлює позицію – preactive (означає підготовку до змін) та interactive (означає виклик змін). Зазначено, що позиція preactive за своєю суттю є невід’ємною складовою стратегічного управління. Виокремлено поняття ізоморфізму, гомоморфізму, гомеостазу, мети й розкрито значення цих понять для прогнозування та формування стратегії розвитку агропромислового виробництва за допомогою методології економіко-математичного моделювання. Окреслені напрями стабілізації й основні елементи формування стратегії економічного розвитку АПВ. Табл.: 1. Рис.: 3. Бібліогр.: 12.

Ключові слова: системний аналіз, агропромислове виробництво, розвиток, стійкість, геополітична ситуація, стратегія.

УДК 330.52:005:338.1

Методологические основы формирования стратегии развития агропромышленного производства на основе системного анализа / Попрозман Н.В. // Экономика АПК. – 2015. – № 4. – С. 35.

Акцентируется внимание на анализе агропромышленного производства в соответствии с системным анализом. В современных условиях адаптация к внешней экономической среде является главным залогом эффективного функционирования АПВ. Раскрыто содержание адаптации как свойства открытых систем, которая является важной в условиях скачкообразных и непредсказуемых изменений внешней среды, рассмотрены управления reactive и inactive (соответственно ориентация на прошлое и на настоящее). Превентивный характер системы управления предприятием обуславливает позицию - preactive (означает подготовку к изменениям) и interactive (означает вызов изменений). Указано, что позиция preactive по своей сути является неотъемлемой составляющей стратегического управления. Выделены понятия изоморфизма, гомоморфизма, гомеостаза, цели и раскрыто значение этих понятий для прогнозирования и формирования стратегии развития агропромышленного производства с помощью методологии экономико-математического моделирования. Обозначены направления стабилизации и основные элементы формирования стратегии экономического развития АПВ. Табл.: 1. Илл.: 3. Библиогр.: 12.

Ключевые слова: системный анализ, агропромышленное производство, развитие, устойчивость, геополитическая ситуация, стратегия.

UDS 330.52:005:338.1

Methodological foundations of the strategy development of agro-industrial production within the framework of system analysis / Poprozman N.V. // Ekonomika APK. – 2015. – № 4. – P. 35.

The article focuses on the analysis of agro-industrial production system according to the system analysis. In modern terms adaptation to the external economic environment is the main key to the effective functioning of agro-industrial production. The content adaptation, the properties of open systems, which is important in intermittent and unpredictable environmental changes and reactive management considered inactive (respectively focus on the past and the present). Preventive nature of enterprise management system determines two positions – pre-active (preparing for change) and interactive (change challenge). It is noted that the proactive position is an integral part of strategic management. The author provides the definition to the notion of isomorphism, homomorphism, homeostasis, purpose and meaning of these concepts are disclosed in forecasting and strategy development of agro-industrial production using the methodology of economic and mathematical modeling. The guidelines for stabilization and formation of the basic elements of economic development strategy of agro-industrial production are suggested. Tabl.: 1. Figs.: 3. Refs.: 12.

Key words: system analysis, agricultural production, development, stability, geopolitical situation, strategy.

АГРАРНИЙ РИНОК

AGRARIAN MARKET

УДК 339.138 (571.51)

Маркетинг у підвищенні соціальної відповідальності аграрних підприємств / Кужель В.В. // Економіка АПК. – 2015. – № 4. – С. 41.

Розглянуто сучасні процеси розвитку соціально орієнтованої економіки, пошуку нових підходів до ведення бізнесу. Досліджено питання формування та розвитку соціальної відповідальності бізнесу.

Проаналізовано й обґрунтовано вплив механізму соціального маркетингу на посилення соціальної відповідальності бізнесу в підприємствах агропродовольчої сфери, практичну значимість необхідності реалізації соціальних заходів; досліджені основні цілі реалізації стратегії компанії в галузі соціальної відповідальності бізнесу та їх аргументація. Викладено авторське бачення визначення чинників механізму соціального маркетингу на рівні агропродовольчого ринку і взаємозв'язків економічних механізмів, що забезпечують розвиток галузі; визначено рівні ієрархії, що впливають на довгострокові конкурентні позиції компанії в аспекті соціальної відповідальності.

Визначено, що соціальна відповідальність бізнесу є інструментом підвищення добробуту суспільства, репутації підприємства, довіри з боку громад, інвестиційної привабливості, зростання ринкової

вартості фірми та конкурентоспроможності як окремого підприємства, так і країни в цілому. Рис.: 2. Бібліогр.: 13.

Ключові слова: соціальна відповідальність бізнесу, агропродовольча сфера, соціальний маркетинг, економічні механізми, підприємства агропродовольчої сфери.

УДК 339.138 (571.51)

Маркетинг в повышении социальной ответственности аграрных предприятий / Кужель В.В.
// Экономика АПК. – 2015. – № 4. – С. 41.

Рассмотрены современные процессы развития социально ориентированной экономики, поиска новых подходов к ведению бизнеса. Исследованы вопросы формирования и развития социальной ответственности бизнеса.

Проанализировано и обосновано влияние механизма социального маркетинга на усиление социальной ответственности бизнеса в предприятиях агропродовольственной сферы, практическая значимость необходимости реализации социальных мероприятий; исследованы основные цели реализации стратегии компании в области социальной ответственности бизнеса и их аргументация. Изложено авторское видение определения факторов механизма социального маркетинга на уровне агропродовольственного рынка и взаимосвязей экономических механизмов, обеспечивающих развитие отрасли; определены уровни иерархии, влияющие на долгосрочные конкурентные позиции компании в аспекте социальной ответственности.

Определено, что социальная ответственность бизнеса является инструментом повышения благосостояния общества, репутации предприятия, доверия со стороны общин, инвестиционной привлекательности, роста рыночной стоимости фирмы и конкурентоспособности как отдельного предприятия, так и страны в целом. Илл.: 2. Библиогр.: 13.

Ключевые слова: социальная ответственность бизнеса, агропродовольственная сфера, социальный маркетинг, экономические механизмы, предприятия агропродовольственной сферы.

UDS 339.138 (571.51)

Marketing within the framework of increase of social responsibility of agrarian enterprises / Kuzhel V.V. // Ekonomika APK. – 2015. – № 4. – P. 41.

The article considers the modern processes of socially oriented economy, the search for new approaches towards running a business. The problem of the formation and development of corporate social responsibility is studied.

The author analyses and substantiates the influence of the social marketing mechanism on the increase of social responsibility of business entities of the agro-food sphere and the practical importance of the need for the implementation of social projects. There are also studied the main objectives of the strategy of a company in the field of corporate social responsibility and substantiations. The article deals with the author's vision of factors determining the mechanism of social marketing at the level of the agri-food market and the relationship between economic mechanisms for the development of the industry; the levels of the hierarchy that affect long-term competitive position of the company in terms of social responsibility.

Corporate Social Responsibility is a tool for well-being of society, the company's reputation, the confidence of the community, the investment attractiveness, market value growth and competitiveness of the company as a separate entity, and the country as a whole. Figs.: 2. Refs.: 13.

Key words: corporate social responsibility, agro-food sector, social marketing, and economic mechanisms, agri-food business entities.

УДК 338.43:330.34

Трансформаційні та трансакційні логістичні витрати у зернопродуктовому підкомплексі АПК / Колодійчук В.А. // Економіка АПК. – 2015. – № 4. – С. 47.

Визначено поняття логістичних витрат та акцентовано увагу на необхідності їх поділу на трансформаційні й трансакційні. З'ясовано природу виникнення останніх та їхню значимість у реальних еко-

номічних системах. Проведено класифікацію витрат на основі систематизації різних джерел, акцентовано увагу на інституційній структурі суспільно-економічних відносин. Визначено логістичні витрати у зернопродуктовому підкомплексі АПК і проведено їх поділ на трансформаційні й трансакційні згідно з етапами проходження зернового потоку логістичними ланцюгами. Для підвищення ефективності функціонування логістичної системи вказано на необхідності ідентифікації всіх витрат із метою розробки заходів щодо їх мінімізації до рівня найкращих світових показників логістичної складової у вартості зерна. Рис.: 2. Бібліогр.: 14.

Ключові слова: трансакційні витрати, трансформаційні витрати, логістична система, зернопродуктовий підкомплекс АПК, матеріальний потік, логістичні витрати.

УДК 338.43:330.34

Трансформационные и трансакционные логистические издержки в зернопродуктовом подкомплексе АПК / Колодийчук В.А. // Экономика АПК. – 2015. – № 4. – С. 47.

Определено понятие логистических издержек и акцентировано внимание на необходимости их разделения на трансформационные и трансакционные. Выяснена природа возникновения последних и их значимость в реальных экономических системах. Проведена классификация издержек на основе систематизации различных источников и акцентировано внимание на институциональной структуре общественно-экономических отношений. Определены логистические издержки в зернопродуктовом подкомплексе АПК, проведено их разделение на трансформационные и трансакционные согласно этапам прохождения зернового потока логистическими цепями. Для повышения эффективности функционирования логистической системы указано на необходимость идентификации всех издержек с целью разработки мер по их минимизации до уровня лучших мировых показателей логистической составляющей в стоимости зерна. Илл.: 2. Библиогр.: 14.

Ключевые слова: трансакционные издержки, трансформационные издержки, логистическая система, зернопродуктовый подкомплекс АПК, материальный поток, логистические издержки.

UDS 338.43:330.34

Logistics expenses on transformation and transaction in the crops and food subcomplex of AIC / Kolodiichuk V.A. // Ekonomika APK. – 2015. – № 4. – P. 47.

The article defines the concept of logistic expenses (costs) and emphasises the necessity of distinction between transformation and transaction expenses. The origin of transaction expenses is defined and their significance for economic systems is underlined. The author provides classification of the expenses according to the systemic overview of various sources. The institutional structure of social and economic relations is considered. The logistics expenses of the crops and food subcomplex of the AIC are defined, the expenses are divided into transformation and transaction costs due to the stages of crops flow via logistic chains. It is defined that for the increase of efficiency of the logistic system it is necessary to identify all costs in order to take measures for minimisation of expenses in compliance with the best world indices of crops logistic expenses. Figs.: 2. Refs.: 14.

Key words: transaction costs, transformation costs, logistics system, crops and food sub complex of the AIC, material flow, logistic expenses (logistics costs).

УДК 631.11:330.322 (477.46)

Інвестиційна діяльність сільськогосподарських підприємств Черкащини / Комарова І.Л. // Економіка АПК. – 2015. – № 4. – С. 51.

Розглянуто теоретичні підходи до сутності інвестиційної діяльності в контексті положень економічної теорії, а також особливості інвестиційної діяльності аграрних підприємств Черкаської області.

Встановлено, що сучасні погляди на інвестиції являють собою синтез положень різних наукових шкіл і течій. Відтак інвестиційна діяльність визначається автором як складова підприємницької діяльності, здійснюваної управлінськими зусиллями і коштом їх власників (уповноважених ними осіб) через придбання та модернізацію капітальних засобів виробництва для підвищення його продуктивності й забезпечення зростання вартості підприємства (його активів).

Обґрунтовано, що на сучасному етапі до особливостей інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств Черкаської області можна віднести низький рівень взаємозв'язку між валовою доданою вартістю, забезпеченою підприємствами галузі, та інвестиціями у сільське господарство; недостатній вплив здійснюваних інвестицій на зростання виробництва сільськогосподарської продукції; відставання обсягів інвестицій від темпів вибуття основних засобів у підприємствах аграрного сектора економіки. На прикладі передових сільськогосподарських підприємств області показано, що однією з найважливіших умов ефективного інвестування в них є інновації. Табл.: 4. Бібліогр.: 22.

Ключові слова: інвестиційна діяльність, джерела інвестування, інвестиційний проект, інновації, сільськогосподарське підприємство.

УДК 631.11:330.322 (477.46)

Инвестиционная деятельность сельскохозяйственных предприятий Черкасчины / Комарова И.Л. // Экономика АПК. – 2015. – № 4. – С. 51.

Рассмотрены теоретические подходы к сущности инвестиционной деятельности в контексте положений экономической теории, а также особенности инвестиционной деятельности аграрных предприятий Черкасской области.

Установлено, что современные взгляды на инвестиции представляют собой синтез положений различных научных школ и течений. С учетом этого инвестиционная деятельность определяется автором как составляющая предпринимательской деятельности, ведущейся управленческими усилиями и средствами их собственников (уполномоченных ними лиц) посредством приобретения и модернизации капитальных средств производства для повышения его продуктивности и обеспечения роста стоимости предприятия (его активов).

Обосновано, что на современном этапе к особенностям инвестиционной деятельности сельскохозяйственных предприятий Черкасской области можно отнести: низкий уровень взаимосвязи между валовой добавленной стоимостью, обеспеченной предприятиями отрасли, и инвестициями в сельское хозяйство; недостаточный уровень позитивного влияния инвестиций на производство сельскохозяйственной продукции; отставание объемов инвестиций от темпов убытия основных средств в предприятиях аграрного сектора экономики. На примере передовых сельскохозяйственных предприятий области показано, что одним из важнейших условий эффективного инвестирования в них являются инновации. Табл.: 4. Библиогр.: 22.

Ключевые слова: инвестиционная деятельность, источники инвестирования, инвестиционный проект, инновации, сельскохозяйственное предприятие.

UDS 631.11:330.322 (477.46)

Investment activity in the agricultural enterprises of Cherkassy region / Komarova I.L. // Ekonomika APK. – 2015. – № 4. – P. 51.

The article considers theoretical approaches to the essence of the investment activity within the context of the provisions of economic theory, as well as features of investment activity of agricultural enterprises of Cherkassy region.

It has been established that the modern views on investment represent a synthesis of the various scientific schools and currents. The investment activity is defined by the author as part of business activity, carried due to the managerial efforts and resources the owners of business entities (or their representatives) through the acquisition and modernization of capital inputs in order to enhance the productivity and growth of enterprise value (its assets).

Substantiated that at the present stage to the peculiarities of the investment activity of agricultural enterprises Cherkassy region include: the low level of the relationship between gross added value provided by companies in the sector, and investment in agriculture; unsatisfactory level of the positive impact of investments in the production of agricultural products; the lag volumes of investments on the pace reduction of fixed assets at the enterprises of the agricultural sector. For example of good farms of the region shows that one of the most important conditions for effective investment in agricultural enterprises is innovation. Tabl.: 4. Refs.: 22.

Key words: investment, investment sources, the project investment, innovation, agricultural enterprise.

УДК 631.15:304.3:351.84

Тенденції розвитку соціальної сфери села на сучасному етапі / Рябоконт В.П. // Економіка АПК. – 2015. – № 4. – С. 57.

Проаналізовано нинішній незадовільний соціальний стан українського села і виявлено, що основними причинами його є недостатня увага державних органів до проблем села, розвитку сільських територій, а в ряді випадків – повільного проведення реформування аграрного сектору, критичного стану в соціальній інфраструктурі. Доведено, що в цих умовах винятково важливого значення набуває проблема соціального відродження села, спрямована на докорінне поліпшення виробничих і культурно-побутових умов життєдіяльності працівників аграрної сфери.

Розглянуто тенденції розвитку соціальної сфери села на сучасному етапі з позиції становлення високотехнологічного конкурентоспроможного й ефективного аграрного виробництва на інноваційній основі, спрямованого на повне задоволення потреб населення у високоякісних харчових продуктах, забезпечення продовольчої безпеки країни.

Подальший розвиток галузей соціально-культурного й побутового призначення потребує створення нових формувань, які б певною мірою забезпечували сільське населення соціальними послугами у ширшому асортименті та якості. Формування й ефективне використання системи організаційно-економічних форм і методів відтворення умов життя сільського населення повинно стати складовою частиною аграрної політики держави. Бібліогр.: 10.

Ключові слова: соціальна сфера, соціальна інфраструктура, поселенська мережа, сільський розвиток, ресурси, фінансова підтримка.

УДК 631.15:304.3:351.84

Тенденции развития социальной сферы села на современном этапе / Рябоконт В.П. // Экономика АПК. – 2015. – № 4. – С. 57.

Проанализировано нынешнее неудовлетворительное социальное положение украинского села и выявлено, что основными причинами его является недостаточное внимание государственных органов к проблемам села, развитие сельских территорий, а в некоторых случаях – медленное проведение реформирования аграрного сектора, критическое состояние в социальной инфраструктуре. Доказано, что в этих условиях исключительно важное значение отводится проблеме социального возрождения села, направленного на коренное улучшение производственных и культурно-бытовых условий жизнедеятельности работников аграрной сферы.

Рассмотрены тенденции развития социальной сферы села на современном этапе с позиции развития высокотехнологического конкурентоспособного и эффективного аграрного производства на инновационной основе, направленного на полное удовлетворение нужд населения в высококачественных пищевых продуктах, обеспечение продовольственной безопасности страны.

Дальнейшее развитие отраслей социально-культурного и бытового назначения требует создания новых формирований, которые в необходимой мере обеспечивали б сельское население социальными услугами в более широком ассортименте и качестве. Формирование и эффективное использование системы организационно-экономических форм и методов возрождения условий жизни сельского населения должно стать составляющей частью аграрной политики страны. Библиогр.: 10.

Ключевые слова: социальная сфера, социальная инфраструктура, поселенская сеть, сельское развитие, ресурсы, финансовая поддержка.

UDS 631.15:304.3:351.84

The modern tendencies of social development of rural areas/ Riabokon V.P. // Ekonomika APK. – 2015. – № 4. – P. 57.

The article studies the unsatisfactory social environment of Ukrainian rural areas, it is defined that main causes of it are insufficient concern of the state authorities about the problems of villages and the development rural areas; in a number of cases – slow pace of implementation of reforms, alarming state of social infrastructure. It is substantiated that the problem of social restoration of Ukrainian villages becomes topical again, as solving this problem may lead to enhancement of industrial, cultural aspects of activity as well as life conditions of employees of the agrarian sphere.

There are considered the development trends of the social sphere of a village, on the current stage of the development of high-technology competitive and efficient agrarian production on the innovative foundation, aimed at full supply and satisfaction of the population' demand for high-quality food products and satisfaction of the food security of the country.

The further development of the brunches of social, cultural and consumer destination requires formation of new entities that would fully supply the population with wider range of social services.

Formation and efficient use of system of business entities and methods of restoration of life conditions of rural population can become the constituent of the agrarian policy of the state. Refs.: 10.

Key words: social sphere, social infrastructure, community network, rural development, resources, financial support.

УДК 338.1:338.23

Децентралізація системи управління в забезпеченні сталого розвитку сільських територій / Іртищева І.О., Хвесик Ю.М., Стегней М.І. // Економіка АПК. – 2015. – № 4. – С. 64.

Стаття присвячена сталому розвитку сільських територій в умовах децентралізації. Висвітлено проблематику формування системи факторів зміцнення фінансової самостійності місцевих бюджетів та забезпечення принципу субсидіарності, що дає змогу визначити ресурси місцевих бюджетів в умовах децентралізації фінансів. Проаналізовано успадковану систему влади й зміст адміністративної реформи в Україні, охарактеризовано подрібненість територіальних громад, визначено специфічні завдання різних рівнів реформованої місцевої влади та основні напрями реформування. Доведено, що глобальний концепт сталого розвитку має реалізовуватися на локальному рівні. Процес децентралізації розширює можливості розвитку об'єднаних територіальних громад та їхню економічну самостійність. Посилення фінансової спроможності бюджетів об'єднаних територіальних громад забезпечує можливість їхнього сталого розвитку. Табл.: 2. Рис.: 2. Бібліогр.: 21.

Ключові слова: децентралізація, субсидіарність, адміністративно-територіальна реформа, об'єднані територіальні громади, бюджетна політика, сталий розвиток, сільські території.

УДК 338.1:338.23

Децентрализация системы управления в обеспечении устойчивого развития сельских территорий / Иртышева И.А., Хвесик Ю.М., Стегней М.И. // Экономика АПК. – 2015. – № 4. – С. 64.

Статья посвящена устойчивому развитию сельских территорий в условиях децентрализации. Освещена проблематика формирования системы факторов укрепления финансовой самостоятельности местных бюджетов и обеспечения принципа субсидиарности, что дает возможность определить ресурсы местных бюджетов в условиях децентрализации финансов. Проанализированы унаследованная система власти и содержание административной реформы в Украине, охарактеризована раздробленность территориальных общин, определены специфические задачи различных уровней реформированной местной власти и основные направления реформирования. Доказано, что глобальный концепт устойчивого развития должен реализовываться на локальном уровне. Процесс децентрализации расширяет возможности развития объединенных территориальных общин и их экономическую самостоятельность. Усиление финансовой способности бюджетов объединенных территориальных общин обеспечивает возможность их устойчивого развития. Табл.: 2. Илл.: 2. Библиогр.: 21.

Ключевые слова: децентрализация, субсидиарность, административно-территориальная реформа, объединенные территориальные общины, бюджетная политика, устойчивое развитие, сельские территории.

UDS 338.1:338.23

Decentralization of management – the path to sustainable rural development / Irtysheva I.O., Khvesyk Y.M., Stehnei M.I. // Ekonomika APK. – 2015. – № 4. – P. 64.

The article is focused on the development of rural areas under conditions of decentralisation. The problem of formation of the system of factors necessary for enforcement of financial independence of the local budgets and support for the subsidiary principle that can provide foundation for the evaluation of assets of the local budgets within the framework of financial decentralisation.

The study of the inherited system of administration is carried and the content of the administrative reform of Ukraine is considered. The disintegration of rural communities is characterised, the specific objectives of various levels of newly reformed local administration are defined the prioritised lines of reforms are pointed out. It is substantiated that the global concept of sustainable development must be locally implemented. The process of decentralisation widens the scope of development opportunities for the united local communities and ensures their economic independence. The rise of the financial capacity of budgets of the united territorial communities provides grounds for their sustainable development. Tabl.: 2. Figs.: 2. Refs.: 21.

Key words: decentralisation, subsidiarity, administrative and territorial reform, united territorial communities, budget policy, sustainable development, rural territories.

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ

INNOVATIVE ACTIVITY AND
INTELLECTUAL CAPITAL

УДК 658.589:636.4

Розвиток інноваційно-орієнтованого свинарства: концептуальний підхід / Мазуренко О.В.

// Економіка АПК. – 2015. – № 4. – С. 71.

Зазначається, що вирішення завдань, які стоять перед галуззю свинарства, її перехід до якісно нової стадії – стійкого підйому – можливо забезпечити шляхом інноваційно-орієнтованого розвитку, який дасть змогу розв'язати завдання прискореного розвитку галузі, насичення внутрішнього ринку високоякісною вітчизняною свининою, гарантувати продовольчу безпеку країни, посилити конкурентні переваги вітчизняної продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках. Аналізується специфіка інноваційних процесів у свинарстві, наводиться класифікація типів інновацій у галузі, пропонуються шляхи підвищення її інноваційної активності. Висвітлюються концептуальні засади інноваційно-орієнтованого підходу до розвитку свинарства: розкрито фактори, що формують тенденції інноваційно-орієнтованого розвитку галузі, мету, принципи й завдання пропонованої концепції, механізм та очікуваний ефект від її реалізації. Узагальнюється, що інноваційно-орієнтований розвиток свинарства є багатоплановим і динамічним процесом, що охоплює економічне зростання в галузі на основі запровадження інновацій, що відображає структурні зрушення в економіці виробництва, в продуктивності праці та якості життя сільського населення. Бібліогр.: 20.

Ключові слова: свинарство, комплекси та ферми, інноваційні технології, інноваційний потенціал, матеріально-технічний розвиток, модернізація, концепція розвитку, державна підтримка.

УДК 658.589:636.4

Развитие инновационно-ориентированного свиноводства: концептуальный подход / Мазуренко Е.В. // Экономика АПК. – 2015. – № 4. – С. 71.

Отмечается, что решение задач, стоящих перед отраслью свиноводства, ее переход к качественно новой стадии – устойчивого подъема – возможно обеспечить путем инновационно-ориентированного развития, который дает возможность решить задачу ускоренного развития отрасли, насыщения внутреннего рынка высококачественной отечественной свининой, гарантировать продовольственную безопасность страны, усилить конкурентные преимущества отечественной продукции на внутреннем и внешнем рынках. Анализируется специфика инновационных процессов в свиноводстве, приводится классификация типов инноваций в отрасли, предлагаются пути повышения ее инновационной активности. Освещаются концептуальные основы инновационно-ориентированного подхода к развитию свиноводства: раскрыты факторы, формирующие тенденции инновационно-ориентированного развития отрасли, цель, принципы и задачи предлагаемой концепции, механизм и ожидаемый эффект от ее реализации. Обобщается, что инновационно-ориентированное развитие свиноводства является многоплановым и динамичным процессом, охватывающим экономический рост в отрасли на основе внедрения инноваций, отражает структурные сдвиги в экономике производства, в производительности труда и качестве жизни сельского населения. Библиогр.: 20.

Ключевые слова: свиноводство, комплексы и фермы, инновационные технологии, инновационный потенциал, материально-техническое развитие, модернизация, концепция развития, государственная поддержка.

The article shows that for the swine breeding industry innovation-oriented development is the way to address the existing challenges and to transfer to the sustainable development of the industry. It can solve problems of accelerated development of the branch, market saturation with high-quality pork from domestic commodity producers, guarantee for the economic security of the country, augmentation of the level of competitiveness of Ukrainian products on internal and external markets.

The author studies the specifics of innovative processes in the swine-breeding industry, provides classification of types of innovations in the field, and considers the incentives for the innovative activity.

The conceptual framework for the innovation-oriented approach towards the development of swine-breeding industry is highlighted: the factors that predetermine the tendencies for the innovation-oriented development of the branch; its aim, principles and objectives; the mechanism and expected outcomes of the suggested conception.

The innovation-oriented development of the swine-breeding industry is a diverse and dynamic process that covers economic progress of the industry due to implementation of innovations. It reflects the structural changes in the industrial economy, labour efficiency and welfare of the rural population. Refs.: 20.

Key words: swine-breeding industry, complexes and farms, innovative technologies, innovative potential, material and technical progress, modernization, the concept of development, state support and funding.

УДК 631.15

Механізми активізації інноваційно-інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств / Кіп'юро І.М. // *Економіка АПК.* – 2015. – № 4. – С. 77.

Організація та розвиток інноваційно-інвестиційної діяльності має визначальний вплив на забезпечення конкурентоспроможного виробництва сільськогосподарської продукції як на внутрішньому, так і зовнішньому продовольчих ринках. Зокрема науково обгрунтована державна інноваційно-інвестиційна політика може сприяти науково-технічному прогресу, переходу на інноваційну модель розвитку сільськогосподарських підприємств.

Існуюча нині система фінансового забезпечення галузі не задовольняє потребу в фінансових ресурсах. Самі сільськогосподарські товаровиробники неспроможні компенсувати дефіцит коштів для забезпечення нормальних пропорцій не лише розширеного, а й простого відтворення.

Отже, механізм активізації інноваційно-інвестиційної діяльності в аграрній сфері економіки повинен включати в себе економічні, організаційно-правові та соціальні заходи держави щодо формування сприятливого середовища для ведення інноваційної діяльності за умови державної фінансової підтримки, яка реалізується в результаті формування правового, фінансового й наукового забезпечення аграрної сфери економіки. Рис.: 1. Бібліогр.: 14.

Ключові слова: інноваційно-інвестиційна діяльність, державне регулювання, сільськогосподарські підприємства, механізм регулювання, економіка, інвестиції.

УДК 631.15

Механизмы активизации инновационно-инвестиционной деятельности сельскохозяйственных предприятий / Кип'юро И.Н. // *Экономика АПК.* – 2015. – № 4. – С. 77.

Организация и развитие инновационно-инвестиционной деятельности имеет определяющее влияние на обеспечение конкурентоспособного производства сельскохозяйственной продукции как на внутреннем, так и внешнем продовольственных рынках. В частности, научно обоснованная государственная инновационно-инвестиционная политика может способствовать научно-техническому прогрессу, переходу на инновационную модель развития сельскохозяйственных предприятий.

Существующая ныне система финансового обеспечения отрасли не удовлетворяет потребность в финансовых ресурсах. Сами сельскохозяйственные товаропроизводители неспособны компенсировать дефицит денежных средств для обеспечения нормальных пропорций не только расширенного, но и простого воспроизводства.

Механизм активизации инновационно-инвестиционной деятельности в аграрной сфере экономики должен включать в себя экономические, организационно-правовые и социальные меры государства по формированию благоприятной среды для осуществления инновационной деятельности при условии государственной финансовой поддержки, которая реализуется в результате формирования правового, финансового и научного обеспечения аграрной сферы экономики. Илл.: 1. Библиогр.: 14.

Ключевые слова: инновационно-инвестиционная деятельность, государственное регулирование, сельскохозяйственные предприятия, механизм регулирования, экономика, инвестиции.

UDS 631.15

Mechanisms for activation of the innovative and investment activity of agricultural enterprises / Kipioro I.M. // *Ekonomika APK.* – 2015. – № 4. – P. 77.

Organization and development of innovation and investment activity has a decisive influence on ensuring competitive agricultural production both in domestic and foreign food markets. In particular scientifically proven state of innovation and investment policy can contribute to scientific and technical progress, the transition to an innovative model of agricultural enterprises.

Today the current system of financial support for the industry does not provide the need for financial resources. Most agricultural producers are not able to compensate for the lack of funds for normal proportions not only advanced but simple reproduction.

Thus, boosting innovation and investment in the agricultural sector of the economy should include economic, organizational, legal and social activities of the State to create an enabling environment for innovative activity subject to state financial support, which is implemented as a result of the formation of the legal, financial and scientific support of agriculture. Figs.: 1. Refs.: 14.

Key words: innovation and investment, government regulation, the farms, the mechanism of regulation of the economy, investments.

ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

THE ECONOMIC THEORY PROBLEMS

УДК 519.86: 330.4

Прогноз динаміки внутрішнього валового продукту України за допомогою нейронних мереж / Пугачов М.І., Грибiniюк О.М., Мельник А.О. // *Економіка АПК.* – 2015. – № 4. – С. 82.

Зроблена спроба прогнозу ВВП і росту ВВП України в складних умовах невизначеності та асиметрії інформації шляхом застосування гнучкіших нейронних моделей, які здатні встановлювати різного роду взаємозв'язки між індикаторами економічного росту. Прогноз був розрахований за індикаторами розподіленими на дві групи: внутрішніми, якими описують стан економіки України, та зовнішніми, які визначають світові тенденції економічного розвитку. За допомогою економетричного апарату визначені ключові фактори впливу (зміни економічних показників) на динаміку ВВП та його темпів зростання, а саме: приріст внутрішнього кредитування банківської системи України, приріст балансу рахунку поточних операцій платіжного балансу, валового нагромадження основного капіталу, зростання грошової маси, індекс споживчих цін, частка експорту у ВВП, частка державних витрат у ВВП. Саме їх зміни повинні бути враховані при проведенні антициклічного регулювання економічного розвитку. Зроблений висновок, що зміни показників внутрішньої групи є більш визначальними для прогнозу ВВП та росту ВВП, ніж зовнішні показники. Табл.: 1. Рис.: 6. Бібліогр.: 19.

Ключові слова: ВВП, ріст ВВП, прогноз макропоказників, асиметричність інформації, нейронні мережі.

УДК 519.86: 330.4

Прогноз динамики внутреннего валового продукта Украины с помощью нейронных сетей / Пугачёв Н.И., Грибiniюк А.Н., Мельник А.А. // *Экономика АПК.* – 2015. – № 4. – С. 82.

Предпринята попытка прогноза ВВП и роста ВВП Украины в сложных условиях неопределенности и асимметрии информации путем применения более гибких нейронных моделей, которые способны устанавливать различного рода взаимосвязи между индикаторами экономического роста. Прогноз был рассчитан по индикаторам, разделенным на две группы: внутренние, которыми описывают состояние экономики Украины, и внешние, которые определяют мировые тенденции экономического

развития. С помощью эконометрического аппарата определены ключевые факторы воздействия (изменения экономических показателей) на динамику ВВП и его темпов роста, а именно: прирост внутреннего кредитования банковской системы Украины, прирост баланса счета текущих операций платежного баланса, валового накопления основного капитала, рост денежной массы, индекс потребительских цен, доля экспорта в ВВП, доля государственных расходов в ВВП. Именно их изменения должны быть учтены при проведении антициклического регулирования экономического развития. Сделан вывод, что изменения показателей внутренней группы более определяющие для прогноза ВВП и роста ВВП чем внешние показатели. Табл.: 1. Илл.: 6. Библиогр.: 19.

Ключевые слова: ВВП, рост ВВП, прогноз макропоказателей, асимметричность информации, нейронные сети.

UDS 519.86: 330.4

Ukraine's GDP forecast due to the neural networks / Pugachov M.I., Hrybnyiuk O.M., Melnyk A.O. // Ekonomika APK. – 2015. – № 4. – P. 82.

The authors made attempt to forecast GDP and GDP growth of Ukraine in difficult conditions of uncertainty and information asymmetry by applying more flexible neural models that are able to absorb non-linear relationships between indicators of economic growth. The forecast was made for indicators which were divided into two groups, one group includes internal indicators for describing the state of Ukraine's economy and external group of indicators, that determines the global trends in economic development.

It is econometrically defined that the key impact factors for GDP dynamics and augmentation are increase of inside crediting of bank system of Ukraine, increase of balance of assets of the current operations of accounting balance, gross increase of the fixed capital, increase of the monetary stock, consumer price index, export part of the GDP, the part of the state costs in the GDP. The changes of these very factors must be considered within the process of anti-cycle regulation for economic development. The research shows that the changes in indices of the internal group are more influential for GDP and GDP growth forecast than external group of indicators. Табл.: 1. Figs.: 6. Refs.: 19.

Key words: GDP, GDP growth, forecast of the macroeconomic indicators, information asymmetry, neural networks.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ
АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

FOREIGN EXPERIENCE OF THE DEVELOPMENT OF
AGRARIAN PRODUCTION

УДК 33:504:361.1

Экономико-организационные аспекты перехода к экологически чистому сельскому хозяйству / Аскеров Абдулла Чингиз оглы // Экономика АПК. – 2015. – № 4. – С. 89.

Рассмотрен переход к экологически чистому сельскому хозяйству, что является процессом поэтапным, требующим длительного времени и подготовки. Особенно актуальны экономико-организационные аспекты перехода к экологическому хозяйству для постсоветских стран. Охарактеризованы правовые, экономические и институциональные аспекты этого поэтапного процесса, проведены обобщения. Библиогр.: 3.

Ключевые слова: экологически чистый продукт, экологическое хозяйствование, организационный аспект, этапы.

УДК 33:504:361.1

Економіко-організаційні аспекти переходу до екологічно чистого сільського господарства / Аскеров Абдулла Чингіз огли // Економіка АПК. – 2015. – № 4. – С. 89.

Розглянуто перехід до екологічно чистого сільського господарства, що є процесом поетапним, вимагає тривалого часу й підготовки. Особливо актуальними є економіко-організаційні аспекти переходу до екологічного господарювання для пострадянських країн. Охарактеризовано правові, економічні й інституціональні аспекти цього поетапного процесу, зроблені узагальнення. Бібліогр.: 3.

Ключові слова: екологічно чистий продукт, екологічне господарювання, організаційний аспект, етапи.

UDS 33:504:361.1

Economic and organizational aspects of the transition to organic farming/ Askerov Abdulla Chyngiz ogly // *Ekonomika APK.* – 2015. – № 4. – P. 89.

The transition to organic agriculture is a long process that requires time and preparation. For the post-Soviet countries the economic and organizational aspects of transfer to organic farming are of paramount importance. The article describes the main steps of the process in the legal, economic and institutional aspects. Refs.: 3.

Key words: eco-friendly product, organic farming, organizational aspects, stages.

UDS 631.1.016(474.5)

Factors affecting the farm sustainability in Lithuania / Dabkienė Vida // *Ekonomika APK.* – 2015. – № 4. – P. 93.

The aim of the article is to perform factors affecting the farm sustainability in Lithuania. Objectives of the study are to frame an assessment methodology based on FADN data; to assess family farm relative sustainability and to reveal the relationship between calculated farm relative sustainability index and factors influencing it.

Prepared family farm sustainability assessment methodology is relied on OECD (2008) handbook for constructing composite indicators. After detailed analysis of indicators in the farm sustainability assessment studies and the analysis of variables of FADN, the final set of 23 indicators that cover the three components (economic, environmental and social) of sustainability was identified.

The min-max approach was employed to normalise the selected indicators expressed in variety dimensions for their need to be put on a common basis. The factor analysis was used to estimate weights for the selected indicators to construct sub-indices and then sub-indices were aggregated into farm relative sustainability index (FRSI). The FRSI and sub-indices ranged from 0 to 1 (scaled into three intervals), assuming that the closer to 1 were the values of the index and sub-indices the higher was relative sustainability of the farm. Data used to calculate indicators were collected from Lithuanian FADN. The analysis was based on survey sample composed of randomly selected 450 family farms in the year 2003, 2008 and 2012 and based on multivariate regression analysis, one-way ANOVA and t-test.

The results of the research showed that economic sustainability was low, social sustainability medium and environmental high of family farms in 2003, 2008 and 2012. The results of multivariate regression between farm sustainability index and independent variables revealed that farm sustainability increases when: (i) the age of farmer is lower; (ii) the family annual work units/ha UAA and hired labour annual work units/ha UAA are reduced; (iii) the costs of chemical fertilizers and pesticides are reduced; (iv) the agro-environmental payments increase; (v) the income from sales of agricultural products increases; (vi) agricultural subsidies are reduced. Tabl.: 6. Figs.: 1. Refs.: 22.

Key words: farm sustainability, sustainability indicators, analysis, factor analysis, FADN data.

УДК 631.1.016(474.5)

Фактори впливу на розвиток ферм у Литві / Дабкієне Віда // *Економіка АПК.* – 2015. – № 4. – С. 93.

У статті розглянуто фактори, що впливають на стійкість фермерських господарств у Литві з використанням методології оцінки на основі Інформаційної системи сільськогосподарської звітності (Farm Accountancy Data Network, далі — FADN); з оцінюванням стійкості фермерських господарств і розкриттям взаємозв'язку між розрахованим індексом стійкості та факторів, що впливають на нього. Методика оцінки стійкості фермерських господарств ґрунтується на ОЕСР (2008) для побудови складових індексів. На основі детального аналізу показників оцінки стійкості фермерських господарств і аналізу FADN сформовано кінцевий набір, що налічує 23 індикатори, які охоплюють три компоненти (економічні, екологічні та соціальні) стійкого розвитку. Підраховані індикатори були нормалізовані з використанням мінімального – максимального методу, який коливається у межах від 0 до 1, а інтервал [0; 0,33] означає низьку, [0,34; 0,66] – середню і [0,67; 1] – високу стійкість фермерських господарств. Факторний аналіз був використаний для оцінки маси індикаторів, що утворюють суб-індекси, а потім суб-індекси були об'єднані в індекс стійкості фермерських господарств. Усі розрахунки ґрунтуються на даних 2003, 2008 і 2012 років випадково обраних 450 фермерських господарств. Викорис-

таний багатовимірний регресійний аналіз, однофакторний дисперсійний аналіз і t-тест. За результатами досліджень на даному етапі економічна стійкість фермерських господарств була низькою, соціальна стійкість – середньою і навколишнього середовища – високою. За результатами багатовимірного регресійного аналізу індексу стійкості фермерських господарств і незалежних змінних показали, що стійкість фермерських господарств підвищується за таких умов: коли вік фермера нижче; скорочується обсяг трудових ресурсів сім'ї і найманих працівників, що виражено в річних одиницях праці; зменшується використання хімічних добрив і пестицидів; збільшуються агроекологічні платежі; підвищуються доходи від продажу сільськогосподарської продукції; скорочуються суми сільськогосподарських субсидій. Табл.: 6. Рис.: 1. Бібліогр.: 22.

Ключові слова: стійкість фермерських господарств, індикатори стійкості, аналіз, факторний аналіз, Інформаційна система сільськогосподарської звітності.

УДК 631.1.016(474.5)

Факторы влияния на развитие ферм в Литве / Дабкене Вида // Экономика АПК. – 2015. – № 4. – С. 93.

В статье рассмотрены факторы, влияющие на устойчивость фермерских хозяйств в Литве, с использованием методологии оценки на основе Информационной системы сельскохозяйственной отчетности (Farm Accountancy Data Network, далее — FADN); с оцениванием устойчивости фермерских хозяйств и раскрытием взаимосвязи между рассчитанным индексом устойчивости и факторов, влияющих на него. Методика оценки устойчивости фермерских хозяйств основана на ОЭСР (2008) для построения составных индексов. На основе детального анализа показателей оценки устойчивости фермерских хозяйств и анализа FADN составлен окончательный набор, состоящий из 23 индикаторов, которые охватывают три компонента (экономические, экологические и социальные) устойчивого развития. Подсчитанные индикаторы были нормализованы с использованием минимального – максимального метода, который колеблется от 0 до 1, а интервал [0; 0,33] означает низкую, [0,34; 0,66] – среднюю и [0,67; 1] – высокую устойчивость фермерских хозяйств. Факторный анализ был использован для оценки веса индикаторов, составляющих суб-индексов, а затем суб-индексы были объединены в индекс устойчивости фермерских хозяйств. Все расчёты основаны на данных 2003, 2008 и 2012 годов случайно выбранных 450 фермерских хозяйств. Использован многомерный регрессионный анализ, однофакторный дисперсионный анализ и t-тест. По результатам исследования в текущем периоде экономическая устойчивость фермерских хозяйств была низкой, социальная устойчивость – средней и окружающей среды – высокой. Результаты многомерного регрессионного анализа индекса устойчивости фермерских хозяйств и независимых переменных показали, что устойчивость фермерских хозяйств повышается при следующих условиях: когда возраст фермера ниже; сокращается объем трудовых ресурсов семьи и наёмных работников, выраженный в годовых единицах труда; уменьшается использование химических удобрений и пестицидов; увеличиваются агро-экологические платежи; возрастают доходы от продажи сельскохозяйственной продукции; сокращаются суммы сельскохозяйственных субсидий. Табл.: 6. Илл.: 1. Библиогр.: 22.

Ключевые слова: устойчивость фермерских хозяйств, индикаторы устойчивости, анализ, факторный анализ, Информационная система сельскохозяйственной отчетности.

СТОРІНКА МОЛОДОГО НАУКОВЦЯ

YOUNG SCIENTIST'S PAGE

УДК 330.101:65.012.8:631.11

Забезпечення економічної безпеки аграрних підприємств в умовах органічного землеробства / Карсєв О.М. // Економіка АПК. – 2015. – № 4. – С. 101.

Досліджено теоретичні та практичні аспекти забезпечення економічної безпеки аграрних підприємств в умовах органічного землеробства. Визначено місце землекористування в системі економічної безпеки, систематизовано науково-методичні підходи до оцінки рівня економічної безпеки підприємств. Виявлено тенденції розвитку процесу органічного землеробства в Україні. Досліджено регіональні аспекти ефективності використання земельних ресурсів аграрних підприємств як складової ресурсного потенціалу. Визначено перспективні напрямки збільшення спеціальних сировинних зон в Україні, а також запропоновано створення спеціальної сировинної зони в Луганській області, розміщення на її території кооперативних та корпоративних структур суб'єктів господарювання в аграрно-

му секторі, що сприятиме вирішенню питання раціонального використання земельних ресурсів та забезпеченню економічної безпеки аграрних підприємств. Табл.: 1. Бібліогр.: 12.

Ключові слова: економічна безпека, загрози, небезпека, органічне землекористування, земельні ресурси, система, стратегія, спеціальні сировинні зони.

УДК 330.101:65.012.8:631.11

Обеспечение экономической безопасности аграрных предприятий в условиях органического земледелия / Кареев А.М. // Экономика АПК. – 2015. – № 4. – С. 101.

Исследованы теоретические и практические аспекты обеспечения экономической безопасности аграрных предприятий в условиях органического земледелия. Определено место землепользования в системе экономической безопасности, систематизированы научно-методические подходы к оценке уровня экономической безопасности предприятий. Выявлены тенденции развития процесса органического земледелия в Украине. Исследованы региональные аспекты эффективности использования земельных ресурсов аграрных предприятий как составляющей ресурсного потенциала. Определены перспективные направления повышения специальных отраслевых зон в Украине, а также предложено создание специальной сырьевой зоны в Луганской области, размещение на ее территории кооперативных и корпоративных структур субъектов хозяйствования в аграрном секторе, что будет способствовать решению вопроса рационального использования земельных ресурсов и обеспечению экономической безопасности аграрных предприятий. Табл.: 1. Библиогр.: 12.

Ключевые слова: экономическая безопасность, угрозы, опасность, органическое землепользование, земельные ресурсы, система, стратегия, специальные сырьевые зоны.

UDS 330.101:65.012.8:631.11

Support of the economic security of agrarian enterprises within the framework of organic agriculture / Karieiev O.M. // Ekonomika APK. – 2015. – № 4. – P. 101.

The author studies theoretical and practical aspects of support of economic security of agrarian enterprises within the framework of organic agriculture.

The role of land use within the system of economic security is defined, the systemic overview of scientific and methodical approaches towards the assessment of the level of economic security of enterprises. The trends for the development of the process of organic agriculture in Ukraine are outlined. The regional aspects of the efficient use of land resources of agrarian enterprises as a component of the resources potential is studied. The promising trends for augmentation of special zones of raw materials are defined, it is also suggested to organize a special zone of raw materials in Luhansk region of Ukraine and to locate agrarian cooperatives and corporate business entities on its territory that can contribute to the solving the problem of rational land use and support the establishment of economic security of agrarian enterprises. Tabl.: 1. Refs.: 12.

Key words: economic security, threat, danger, organic land use, land resources, system, strategy, special zones of raw materials.

---

* * *